ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ—Ἰατροῦ

ΑΡΧΑΙΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

1936

Ἡ παλαιοτάτη ἱστορία τῆς Σαμοθράκης εἶναι ἄγνωστος, ὅπως καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι αὐτῆς. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (1) οἱ πρῶτοι κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν Πελασγοί, ὅπως τῆς Ἴμβρου καὶ Λήμνου. «Τὴν γὰρ Σαμοθρηΐκην εἴκεον πρότερον Πελασγοί». Κατὰ δὲ Διόδωρον τὸ Σικελιώτην (2) οἱ κάτοικοί της ἦσαν αὐτόχθονες, οὗτος δὲ εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον οὐδὲν γνωρίζομεν περὶ τῶν πρώτων αὐτῆς κατοίκων καὶ ἡγεμόνων. «Ὤκησαν δ' αὐτὴν αὐτόχθονες ἄνθρωποι· διὸ καὶ περὶ τῶν πρώτων γενομένων παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων καὶ ἡγεμόνων οὐδεὶς παραδέδοται λόγος.»

Κατ' ἄλλους ἦσαν Δάρδανοι, Ἀρκάδες ἢ Τρῶες. Μετὰ δὲ τοὺς Πελασγοὺς ἐγκατεστάθησαν εἰς Σαμοθράκην Ἴωνες ἐκ Σάμου περὶ τὸ 1100, καὶ ὑπὸ τὰς ἑξῆς περιστάσεις. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἐφέσου Ἄνδροκλος, ἐκδιώξας τὸν βασιλέα τῆς Σάμου Λεωγόραν υἱὸν τοῦ Προκλέους, κατέλαβε τὴν νῆσον. Τότε πολλοὶ τῶν Σαμίων φεύγοντες τὴν τυραννίαν τοῦ Ἀνδρόκλου, κατέφυγον εἰς Σαμοθράκην, τῆς ὁποίας ἤλλαξαν καὶ τὸ ὄνομα Δαρδανία, τὸ ὁποῖον ἔφερεν προηγουμένως μετονομάσαντες αὐτὴν Σάμον τῆς Θρᾴκης. (3) Ἐκεῖ δὲ συγχονευθέντες μετὰ τῶν Πελασγῶν, παρέμειναν ἀνεξάρτητοι μέχρι τῶν Περσικῶν πολέμων.

Ὁ ρήτωρ Ἀντιφῶν σχετικῶς πρὸς ταῦτα λέγει. (4) «Οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς νήσου ἐκ τῶν ὁποίων καταγόμεθα, ἦσαν Σάμιοι. Εἰς τὴν νέαν πατρίδα των ὡδήγησεν αὐτοὺς ὄχι ἡ εὐχαρίστησις, ἀλλ' ἡ ἀνάγκη. Ἐκδιωχθέντες ὑπὸ ἑνὸς τυράννου, μετά τινας ἐπιδρομὰς ἐπὶ τῶν Θρακικῶν παραλίων, κατέλαβον τὴν Δαρδανίαν».

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, μεσοῦντος περίπου τοῦ ἑνδεκάτου π.Χ. αἰῶνος, οἱ Σαμόθρακες ἀπῴκισαν τὰ ἀπέναντι θρακικὰ παράλια ὅπου ἵδρυσαν ἀρκετὰ πολίσματα, τὴν Σάλην, Ζώνην, καὶ Μεσημβρίαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σαμοθρήκεα τείχεα.»(5)

Ἡ διάλεκτός των ἦτο ἰδιαίτερός τις γλωσσικὸς τύπος, τοῦ ὁποίου πολὺ ἀργότερον ἐσῴζοντο λείψανα κατὰ τὰς τελετὰς καὶ θυσίας τῶν Καβειρίων μυστηρίων, ὅπως ἀναφέρει Διόδωρος ὁ Σικελιώτης. (6) «Ἐσχήκασι δὲ παλαιὰν διάλεκτον οἱ αὐτόχθονες, ἧς πολλὰ ἐν ταῖς θυσίαις μέχρι τοῦ νῦν τηρεῖται.»

Κατ' ἀρχαιοτάτην παράδοσιν διασωθεῖσαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, (7) πρὸ τῶν ἄλλων κατακλυσμῶν, δηλαδὴ τοῦ Ὠγύγου, τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τοῦ Λυκάονος, ἐγένετο καὶ ἄλλος σπουδαιότατος, καθ' ὃν διερράγη τὸ περὶ τῆς Συμπληγάδας Πέτρας στόμα καὶ κατόπιν τὸ τοῦ Ἑλλησπόντου. Καὶ ὅτι ὁ Εὔξεινος Πόντος ὑπερεκχειλίσας ἐκ τῶν ὑδάτων τῶν ποταμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκβάλλουν εἰς αὐτόν, διέρρηξε τὰς Συμπληγάδας Πέτρας, κατέκλυσε τὴν Προποντίδα, διέρρηξε τὸν Ἑλλήσποντον καὶ κατέκλεισεν ἀρκετὸν μέρος τῆς Ἀσιατικῆς γῆς καὶ μέρος τῆς Σαμοθρᾴκης. Πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ κατακλυσμοῦ τούτου καὶ τῆς διασώσεως αὐτῶν οἱ κάτοικοι τῆς Σαμοκρᾴκης ἤγειραν βωμούς, ὅπου ἔθυον εὐχαριστοῦντες τοὺς Θεούς.

---

(1) Ἡρωδ. 11,15.

(2) Διοδ. Σικελ. V,47.

(3) Σουΐδας ἐν λέξε: Σαμοθρᾴκη. Παυσανίου Ἀχαϊκὰ IV,3.

(4) Ἀντιφῶνος ἀποσπάσματα, περὶ τοῦ Σαμοθρᾴκην φόρου. «...καὶ γὰρ οἱ τὴν ἀρχὴν οἰκίσαντες τὴν νῆσον, ἦσαν Σάμιοι, ἐξ' ὧν ἡμεῖς ἐγενόμεθα. Κατῳκίσθησαν δὲ ἀνάγκῃ, οὐκ ἐπιθυμίᾳ τῆς νήσου· ἐξέπεσον γὰρ ὑπὸ τυράννου ἐκ Σάμου καὶ τύχῃ ἐχρήσαντο, καὶ λείαν λαβόντες ἀπὸ τῆς Θρᾴκης ἀφικνοῦνται εἰς τὴν νῆσον». Πρβλ. Μελετίου Γεωγραφία, Τόμ. Γ, σελ. 218.

(5) Ἡροδ. VII, 59, 108.

(6) Διοδ. Σικελ. V,47.

(7) Διοδ. Σικελ. V,47. Παρέχομεν ὁλόκληρον τὸ σχετικὸν χωρίον. «Οἱ δὲ Σαμόθρᾳκες ἱστοροῦσι, πρὸ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις γενομένων κατακλυσμῶν, ἕτερον ἐκεῖ μέγαν γενέσθαι, τὸ μὲν πρῶτον, τοῦ περὶ τὰς Κυανέας στόματος ῥαγέντος, μετὰ δὲ ταῦτα, τοῦ Ἑλλησπόντου. Τὸ γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ πέλαγος λίμνης ἔχον τάξιν, μέχρι τοσούτου πεπληρῶσθαι διὰ τῶν εἰσρεόντων ποταμῶν, μέχρις ὅτου διὰ τὸ πλῆθος παρεκχυθὲν τὸ ῥεῦμα λάβρως ἐξέπεσεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ πολλὴν μὲν τῆς Ἀσίας τῆς παρὰ θάλατταν ἐπέκλυσεν, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς ἐπιπέδου γῆς ἐν τῇ Σαμοθρᾴκῃ θάλασσαν ἐποίησε· καὶ διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μεταγενεστέροις καιροῖς ἐνίους τῶν ἁλιέων ἀνεσπακέναι τοῖς δικτύοις λίθινα κιονόκρανα, ὡς καὶ πόλεων κατακεκλυσμένων. Τοὺς δὲ περιληφθέντας προσαναδραμεῖν εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους τῆς νήσου τόπους· τῆς δὲ θαλάσσης ἀναβαινούσης ἀεὶ μᾶλλον, εὔξασθαι τοῖς θεοῖς τοὺς ἐγχωρίους, καὶ διασωθέντας κύκλῳ περὶ ὅλην τὴν νῆσον ὅρους θέσθαι τῆς σωτηρίας, καὶ βωμοὺς ἱδρύσασθαι. Ἐφ' ὧν μέχρι τοῦ νῦν θύειν· ὥστε εἶναι φανερόν, ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ᾤκουν τὴν Σαμοθρᾴκην». Πρβλ. καὶ Στρὰβ. Α,49 «Τοῦ δὲ Στράτωνος ἔτι μᾶλλον ἁπτομένου τῆς αἰτιολογίας, ὅτι φησὶν οἴεσθαι τὸν Εὔξεινον μὴ πρότερον τὸ κατὰ Βυζάντιον στόμα, τοὺς δὲ ποταμοὺς βιάσασθαι καὶ ἀνοῖξαι τοὺς εἰς αὐτὸν ἐμβάλλοντας, εἶτ' ἐκπεσεῖν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον...»

…ας οἱ νέοι
αὗται εὑρίσκονται
…τολικὴν καὶ Δυτι-
…νίαν καὶ Θρᾴκην.
…ευὴ τῶν ὁδῶν αὐ…
…ίσῃ ἐντὸς ἐλαχί-
…ικοῦ διαστήματος
…υμπεριελήφθησαν
…αμμα τῶν κατα-
…ὁδῶν.

…ΜΕΝΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

…ίσεως τοῦ ἐπὶ τῆς
… ὑφυπουργοῦ κ.
…ποχρεοῦνται οἱ πω…
…ρια …άσματα καὶ
…έχωσιν ἐπ' αὐτῶν
…κεκολλημένην πι-
…ς νὰ ἀναγράφεται
…ληνικόν. Διὰ τῆς
…ὑποχρεοῦνται ἐπί-
…ρίζωσιν εἰς τοὺς
… τὴν ποιότητα τοῦ
… ὑφάσματος, τὸ τι…
…ῦ ἐργοστασιάρχου
…ς πωλήσεως κατὰ
…δαν κλπ.

…ΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

…γραφικὰς πληρο-
…ρικ…ων ἡ συνε-
… βροχὴ παρεμπο-
…κανονικὴν σπορὰν
… ὅλην τὴν Θεσσα…

…ΤΑΜΕΙΟΝ …Σ ΕΠΑΓΓ)ΤΙΩΝ

…ικῆς πράξεως πα-
… ἓν εἰσέτι ἐξάμη-
… τοῦ κανονισμοῦ
… Ἀσφαλίσεως Ἐ-
… καὶ Βιοτεχνῶν

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

'Αριθ. Πρωτ. 10956

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ—Ἰατροῦ

Κατὰ τὴν μυθολογίαν (4) ὁ Σάων, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τινος νύμφης ἢ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ῥήνης κατ' ἄλλους, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος οἰκιστὴς καὶ νομοθέτης τῆς Σαμοθρᾴκης, λαβὼν τὸ ὄνομα Σάων ἐκ τῆς νήσου. Συναγαγὼν δὲ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοὺς διεσπαρμένους ἀνὰ τὴν νῆσον κατοίκους, διῄρεσεν αὐτοὺς εἰς πέντε φυλάς, ἐπωνύμους τῶν υἱῶν του.

Ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἠλέκτρας μιᾶς τῶν Ἀτλαντίδων, (5) ὁ Ἰασίων, ὁ Δάρδανος καὶ ἡ Ἁρμονία. Ὁ Δάρδανος διαπεραιωθεὶς εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν (6), ἔκτισε κατὰ τὰς ὑπωρείας τῆς Ἴδης τὴν πόλιν Δαρδανίαν, ὁπόθεν καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς Δάρδανοι ἐπωνομάσθησαν, καὶ εἰσήγαγεν τὴν λατρείαν τῆς Μεγάλης θεότητος τῆς Φρυγίας, ἤτοι τῆς Κυβέλης. Ὁ δὲ Ἰασίων ἐμυήθη ἐν Σαμοθρᾴκῃ εἰς τὰ μυστήρια ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πατρός του Διός, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τούτου ἀπέβησαν περίφημα καθ' ὅλην τὴν ἀρχαιότητα.

Περὶ τοῦ Ἰασίωνος τὰ ἑξῆς ἀναφέρει ὁ Σκύμνος, (7) συμφωνῶν μετὰ τοῦ Στράβωνος.

Πέραν, Σαμοθρᾴκης δ' ἐστι νῆσος Τρωϊκὴ
ἔχουσα τὴν οἴκησιν ἀναμεμιγμένην.
Πρότερον γὰρ εἶναι φασὶ ἐν ταύτῃ τινες
τοὺς Τρῶας, Ἠλέκτρας τεκούσης Δάρδανον,
τῆς λεγομένης Ἄτλαντος, Ἰασωνά τε
ὧν τὸν μὲν Ἰασίωνα δυσέβημά τι
πράξαι περὶ Δήμητρος λέγουν ἄγαλμα καὶ
πληγῇ κεραυνωθέντα δαιμονίᾳ τεκεῖν.
Τὸν Δάρδανον δὲ λιπόντα τοὺς τόπους πρὸ τοῦ
πρὸς ὑπώρειαν γε τῆς Ἴδης κτίσαι
πόλιν ἀφ' ἑαυτοῦ Δαρδανίαν καλουμένην.
Τοὺς δὲ Σαμοθρᾷκας Τρῶας ὄντας τῷ γένει
ἀπὸ τοῦ τόπου δὲ Τρῶας ἐπικαλουμένους,
δι' εὐσέβειαν ἐγκαταμεῖναι τῷ τόπῳ.
Ἐν σιτοδείᾳ τῶν Σαμίων δὲ αὐτῆς ποτὲ
ἐπαρκεσάντων, τηνικαῦτα ἐκ τῆς Σάμου
ἐπιδεξάμενοί τινας συνοίκους ἔσχησαν.

(4) Τὸ σχετικὸν χωρίον τοῦ Διοδώρου Σικελιώτου (V,48) ἔχει ὡς ἑξῆς: «Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν κατὰ τὴν νῆσον Σάωνα (γενόμενον, ὡς μέν τινες φασιν, ἐκ Διὸς καὶ νύμφης, ὡς δέ τινος, ἐξ Ἑρμοῦ καὶ Ῥήνης), συναγαγεῖν τοὺς λαοὺς σποράδην οἰκοῦντας, καὶ νόμους θέμενον, αὐτὸν μὲν ἀπὸ τῆς νήσου Σάωνα κληθῆναι, τὸ δὲ πλῆθος εἰς πέντε φυλὰς διανείμαντα, τῶν ἰδίων υἱῶν ἐπωνύμους αὐτὰς ποιῆσαι. Οὕτως δ' αὐτῶν πολιτευομένων, λέγουσι παρ' αὐτοῖς ἐκ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν Ἀτλαντίδων Ἠλέκτρας γενέσθαι Δάρδανόν τε καὶ Ἰασίωνα καὶ Ἁρμονίαν. Ὧν τὸν μὲν Δάρδανον μεγαλεπίβουλον γενόμενον, καὶ πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ σχεδίας διαπεραιωθέντα, τὸ μὲν πρῶτον κτίσαι πόλιν Δάρδανον, καὶ τὸ βασίλειον τὸ περὶ τὴν ὕστερον κληθεῖσαν Τροίαν, συστήσασθαι, καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Δαρδάνους ὀνομάσαι. Ἐπάρξαι δὲ αὐτόν φασι καὶ πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τοὺς ὑπὲρ Θρᾴκης Δαρδάνους κατοικίσαι. Τὸν δὲ Δία βουληθέντα καὶ τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν τιμῆς τυχεῖν, παραδεῖξαι αὐτῷ τὴν τῶν μυστηρίων τελετήν, πάλαι μὲν οὖσαν ἐν τῇ νήσῳ, τότε δὲ πως παραδοθεῖσαι, ὧν οὐ θέμις ἀκοῦσαι πλὴν τῶν μεμυημένων. Δοκεῖ δ' οὗτος πρῶτος ξένους μυῆσαι, καὶ τὴν τελετὴν διὰ τοῦτο ἔνδοξον ποιῆσαι.»

(5) Ἀπολλοδ. III, 12. — (6) Στράβ. VII, 331, 50.
(7) Σκύμνου, Περιήγησις, στίχ. 679—695.

ναλογίαν τόκου βάσει, τοῦ ἐλαχίστου ἐπιτοκίου προσφορᾶς κατὰ τὸν διενεργηθησόμενον διαγωνισμὸν, ἐκτελέσεως τῶν πεζοδρομίων παρὰ τοῦ Δήμου.

Σημειοῦμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐργοστασίου Κουβατζῆ μέχρι τῆς γεφύρας τοῦ Νοσοκομείου θέλουσι κατασκευασθῇ μόνον κράσπεδα καὶ ῥεῖθρα, μετ' ὑποστρώσεως τῶν πεζοδρομίων ἐκ γαιῶν κοπανισμένων ἀμμοχαλίκου.

Οἱ προτιθέμενοι νὰ συμμορφωθῶσιν πρὸς τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα καὶ νὰ κατασκευάσωσι τὰ πεζοδρόμιά των ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου τασσομένης τριμήνου προθεσμίας, ὀφείλουσιν πρὸ πάσης προκαταρκτικῆς ἐργασίας, νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς

...ΑΠΟΦΑΣΕ...

3) Ἐπεβλήθη ...
πικὴ ἐργασία εἰ...
τοίκους τῶν χ...
πρὸς ἐκτέλεσιν ...
εἰς ἕκαστον χωρ...
ψιν τῆς τεχνικῆς...
σίας.

4) Ἐψηφίσθη ...
διὰ τὴν συντήρησ...
τῆς πόλεως καὶ ...
κτικοῦ κιγκλιδώμ...

5) Ἐψηφίσθη ...
7,500 διὰ τὴν κα...
ων στομίων πυρκ...
φορα σημεῖα τοῦ ...
τῆς πόλ...

6) Ἐψηφίσθη ...
2,600 διὰ τὴν κ...
λυμμάτων τῶν ἐπ...
θαριότητος.

7) Ἐψηφίσθησ...
σαν διάφοροι μικ...
σῶν ὑπηρεσιακῶν...

8) Ἐνεκρίθη ...
10.000 διὰ τὴν ...
κρομέτρου ἀναγκ...
πηρεσίαν ἠλεκτρ...

9) Ἐνεκρίθη ...

ΕΚΚ...

...Σ ΕΥΓΕΝΕ...
ΤΗΣ ...

... ἀνακούφισιν τῶν...
...ΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝ...
...ας, τῆς Διοικήσεω...
...κους τῆς πόλεως ...
...ὶ ἰδίᾳ τὰ τέκνα ...
... τὴν ἔναρξιν τοῦ β...
...αγκην τροφῆς, ἀλλὰ καὶ ἐνδυμάτων κα...

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τὰς εὐγενεῖς ...
λαιῶν μεταχειρισμένων ἢ καὶ μὴ χρησιμ...
παλτῶν, ἐνδυμάτων, ὑποκαμίσων ...
δίως ἐνδύματα καὶ ὑπο...
ἐντὸς δέματος καὶ τὴν...
τον τοῦ ὁποίου θὰ ἐπι...
ραλάβῃ ταῦτα. Τὴν π...
πιγγος, ὥστε νὰ εἰδοπ...
τός της.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι...
νεῖς Δέσποιναι τῆς πόλ...
πτωχὰ αἰσθήματα, νὰ ἐ...
να ἔχουσιν, ἵνα καταστ...
τὸν περισσότεροι πτωχ...
ρισμένον ἔνδυμα καὶ ὑπ...
ΓΕΝΝΩΝ, εὐλογοῦντε...

Ἡ διανομὴ τῶν συ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ